

SLAVKO KOŽELJ:

Morske gobe.

Vsako jutro uporabljate, dragi moji Zvončkarji, posebno tisti, ki imate radi rdeča in čista lička, polokroglo in preluknjano stvarco — gobo za umivanje, da si z njo in s pomočjo vode in penečega mila umijete obraz in roke. In v šoli pred tablo se tudi šopiri nekaj podobnega in čaka, kdaj boš napisal napačno črko ali se zmotil v računu, da bo brž spravila s sveta tvojo šibko učenost.

Ta čudno oblikovana stvarca, katere izvora gotovo vsi ne poznate, je kaj posebna živalca in živi daleč od nas na kamenitem dnu Sredozemskega morja, v bližini obale, v velikih družbah svojih sovrstnic — kakor strupene in nestrupene gobe v zelenem našem gozdu. Telo gobe ali spužve obstoji iz sluzaste tvarine brez krvnih cevk in drobovja, ki je obdana od roževini podobnih vlaken. Manjkajo ji tudi drugim živalim tako potrebni udje. Namesto tega pa imajo njena usta več odprtín, v katere uhaja neprestano morska voda in donaša poleg snovi, ki so potrebne za dihanje, nešteto v vodi razpadajočih tvarin in drobčkanih živih bitij za hrano; te živalce, s katerimi se sladká goba, so tako majhne, da jih niti ljudje s prostim očesom ne morejo videti. Voda teče skozi gobje telo kakor bister potoček in se odvaja s pomočjo majhnih ozkih cevk v posebne celice, ki redilne snovi vsrkajo, medtem ko tekočina na drugi strani telesa zopet odteka.

Gobe pa postajajo vsled tega enakomernega in redilnega dotoka hrané vedno večje in večje. Dobro se jim godi! — Dokler ne pride nekega dne nekaj mož, ki jih z dolgimi vilicami odtrgajo od morskih tal in spravijo na površje, kjer jih polove. V drugih krajih jih pa nabirajo na ta način, da se potapljaajo ribiči ob vrvi, ki je obtežena s težkim kamnom, do morského dna in jih trgajo kar z rokami od tal. Naberejo jih, kolikor jih je mogoče nabrati v treh minutah, in jih spravljajo v okoli vratu visečo vrečo; ko pa čutijo, da jim pričenja primanjkovati zraka, se pa dajo potegniti kvišku. Po kratkem odmoru prične lov znova in traja včasih po ves dan. Gobe poginejo takoj, ko pridejo na zrak. Suše jih na vročem solncu, da prične razpadati in trohneti sluzasto meso v njihovi notranjščini, ki ga odstranjujejo iz zunanjega ogródja z neprestanim gnetenjem in stiskanjem. Na ta način dobe samo zunanja rožena vlakna. Da pa dosežejo temeljito očiščenje, polivajo oklep še z vročo raztopino navadne sode in razredčeno solno kislino. Lepo rumeno barvo gob pa dosežejo z namakanjem v žvepleni kislini, kar pa ima slabo lastnost, da gobe niso posebno trajne.

Ker se morska goba toliko uporablja v vsakdanjem življenju, jih je vedno manj in sčasoma jih bodo docela zatrli; saj jih odpošiljajo letno v vrednosti 45 milijonov dinarjev samo na Angleško.

VERA ALBRECHTOVA:

O ribiču, črnem mačku in črnem petelinu.

(Pravljica.)

Na obali morja, v samotni hišici iz bičevja in blata je živel mlad ribič. Da mu ni bilo dolgčas, je vzel k sebi črnega mačka in črnega petelina. Ko se je nekoč, zjutraj, še preden je solnce vzšlo, odpravil na lov in je njegova ladja plavala že sredi morja, je hotel kakor navadno razgrniti svojo mrežo — toda zaman! Mreža je